

MŪSŲ LIETUVA

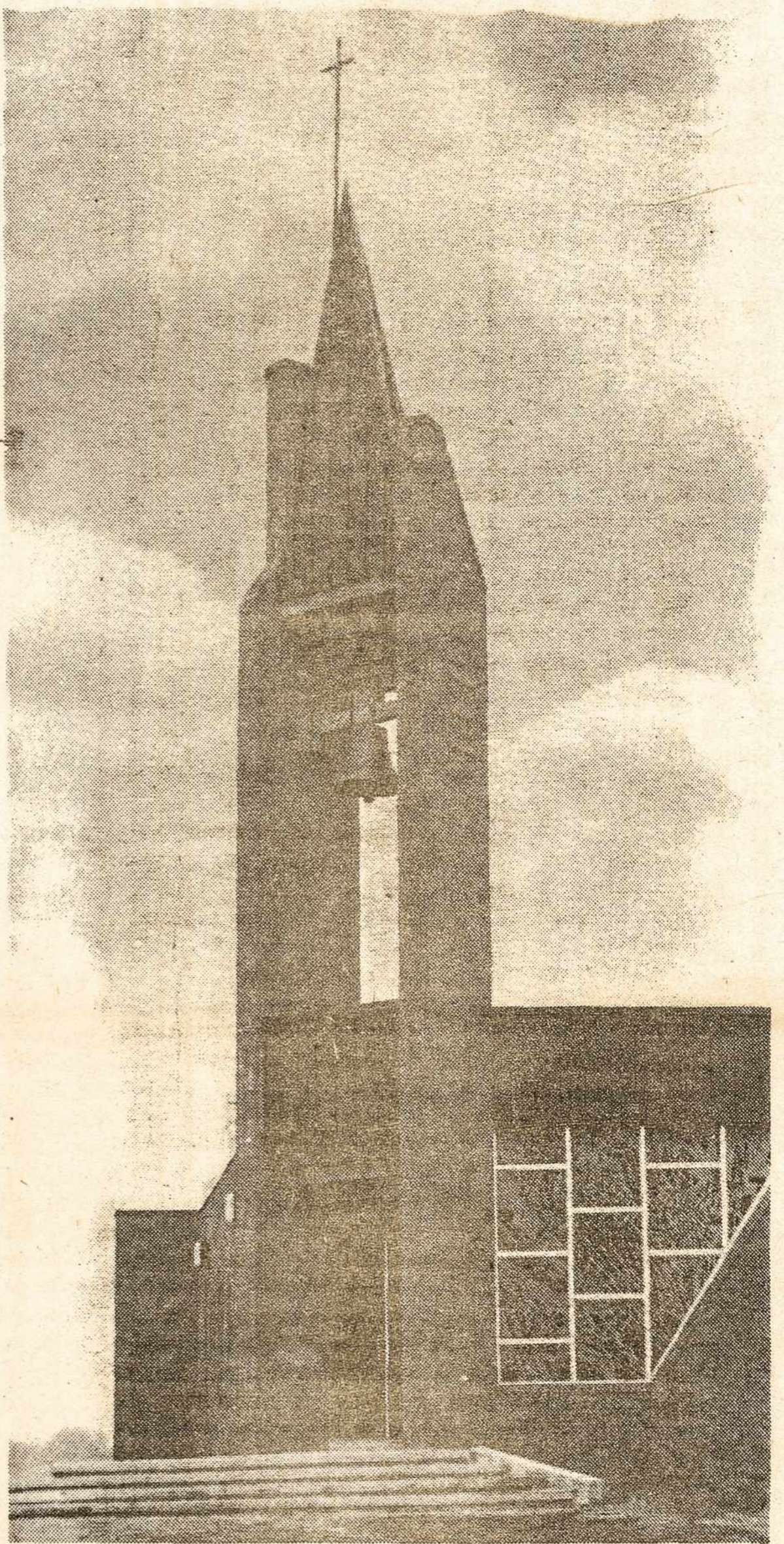
NR. 25 (1560) — SEMANÁRIO — 1978 M. BIRŽELIS — JUNHO 29 D. — 5,00 kr.
Rua Juatindiba, 20 (28) Caixa Postal 4421 — 01000 São Paulo, SP. Tel. 273-0338

Tautos garbė

Asmeniui rūpi geras vardas visuomenėje, šeimai — savo židinio prestižas, o tautai — viso didžiojo organizmo garbė. Pastebėjęs savo vardo niekinimą, žmogus ryžtasi ginti jį moralinėmis ir net fizinėmis priemonėmis. Dėl to kyla ginčai, bylos, dvikovos. Šeima, įskaudinta savųjų ar svetimųjų, griebiasi priemonių savajam prestižui apginti. Visi šeimos nariai dalyvauja tokioje kovoje, nes jaučiasi vienodai paliesti. Šeimų kovos kartais būna labai ilgos ir net paveldimos jaunosios kartos. Ko neapgynė vyresnieji, bando apginti jaunieji, nes jaučiasi įpareigoti ir toliau ginti savąjį židinį. — Tai dar ryškiau matyti tautos gyvenime. Ižesta tauta grumiasi kaip liūtas, kad išlaktų, apgintų savo garbę. Tos rūšies kovos paprastai būna ne kurios nors valdžios padiktuotos, o spontaniškai viso kolektyvo narių prasiveržimai, nes kiekvienas jo narys jaučiasi daugiau ar mažiau paliestas. Tauta, kuri nori užgrobti daugiau svetimų žemių bei turtų, kovoja su imperiniu nusiteikimu. Joje nėra tokio vidinio užsidegimo, kokį jaučia už savo garbę kovojanti tauta. Pagrindinis pastarosios motyvas, skatinąs į kovą, yra moralinio, ne materialinio pobūdžio — jai rūpi ne medžiaginių turtų didinimas, bet dvasinių savo vertybių apgynimas.

KAS GI sudaro tautos garbę? Ar tai nėra tuščias dalykas, dėl kurio kartais liejamas kraujas? Juk pvz. asmuo kartais pertemptai siekia garbės, net neuztarnautos. Tai garbėtroškų tipas. O ar tautos nėra toje pačioje kategorijoje? Ar jos kartais nebūna pagaunamos didybės manijos, verčiančios kovoti bei kraują lieti už iliuzinius planus? Taip, istorija aiškiai rodo, kad tam tikrais atvejais tautos suserga didybės manija ir išeina kovoti už imperinius tikslus, tačiau tokiais atvejais tautos didybė yra ne jos tikroji garbė, o didžioji silpnybė, vedanti ne į tautos garbę, bet į jos suniekinimą. Kitaip tariant, tai nėra tautos kova už tikrąją garbę, nes pastarosios pagrindas yra moralinė didybė. Imperinė didybė yra grobuoniška, o tikroji didybė — morališka. Tauta, kovojanti už moralinį savo veidą, yra drauge kovojanti ir už savo garbę. Taigi, tautos garbės pagrindą sudaro moralinės vertybės. Tauta, kuri grobia svetimą turtą, yra smerktina. Tauta, kuri žudo kitus, yra didi nusikaltėlė. Tauta, kuri apgaulinėja kitus, parodo žemą dvasinį lygį... Panašiai, kaip asmuo ir šeima, tik daug didesniu, kolektyviniu mastu. Tiesa, visų tautų istorijose žymią vietą užima įvairūs užkariavimai, teritorijų plėtimai ir t.t., bet tai yra imperinės didybės aspektai, kurie nebūtinai tautą daro garbingą tikrąja prasme.

BUVIMAS imperinės tautos nariu skatina didžiutis išorine didybe, kuri dvasinė prasme gali būti mažybė. Buvimas morališkai stiprios tautos nariu skatina didžiutis ne išorine platybe, o dvasine vertybe. Tautietis, matydamas, kad jo tautos dvasinis prestižas tarptautinėje plotmėje didelis, jaučia dvasinį pasitenkinimą. Pvz. kai išgirstame sakant kitataučius, jog lietuviai yra herojiška tauta, visiems darosi malonu, nes tai reiškia tikrąją tautos didybę. Deja, šalia tokios didybės yra ir menkybė, kuri reiškiasi paskirų asmenų darbais. Jei geri įver-

Naujosios Lietuvos Kankinių šventovės Mississaugoje. Toronte bokštas ir pagrindinis įėjimas. Šventovės dedikacijos - šventinimo išklmės įvyko š.m. birželio 11 dieną, dalyvaujant popiežiaus atstovui — pronuncijui Kanadoje arkiv. A. Palmas. Projektas — archit. dr. A. Kulpos. Nuotr. O. Burzdžiaus

tinimai mus visus pakelia augštin, tai blogi atsiliepimai liūdina, nes jie primena ir visur lydinčią menkybę. Nėra pasaulyje morališkai tobulos tautos — šalia jos šventųjų gyvena ir piktadariai. Visi yra tos pačios tautos sūnūs bei dukros. Visdėlto, kai kyla klausimas tautos atsakingumo už paskirų asmenų ar grupių nusikaltimus, tenka prisiminti, kad jie paprastai įvyksta prieš tautos valią. Jokia dora tauta neskatina savo žmonių daryti nusikaltimus. Panašiai, kaip šeimoje — pastaroji nėra atsakinga už savo nario nusikaltimą, nes jis padarytas prieš šeimos valią. Kas kita su gerais darbais — ir šeima, ir tauta skatina į gerus darbus, auklėja, daro viską, kad žmonės būtų geri. Jei nežiūrint visų pastangų, įvyksta kitaip, atsakomybė tenka tik nusikaltimų autoriams, nors liūdesio šešėlis ir tuo atveju dengia visą tautą. Pr. G.

Tėviškės Žiburiai

"Aš tikiu į tautų laisvę"

Taip pareiškė buvęs sovietų generolas Grigorenka spaudos konferencijoje Toronte

Disidentu tapęs raudonosios armijos II D. karo herojus, kelių žvaigždžių generolas P. Grigorenka gegužės 18-19 dienomis lankėsi Toronte ir, ukrainiečių globojamas, turėjo spaudos konferenciją, kurioje plačiai ir drąsiai pasisakė apie Sovietų Sąjungos būklę ir jos santykius su Vakarais. Kalbėjo rusiškai, anglo ir prancūzės vertėjų padedamas.

Konferencijos pradžioje generolas apie pusvalandį trukusiame įžangos žodyje apibūdino Sovietų Sąjungą, kaip jis ją mato dabar.

Imperialistinė valstybė

Savo laiku, sakė jis, Sov. Sąjunga pasiūlė Jungtinėse Tautose rezoliuciją, smerkiančią kolonizaciją. Rezoliucija buvo vienbalsiai priimta. Deja, tai liko tik popieriuje, nes pati Sov. Sąjunga yra tapusi kolonijine imperija. Jos pareigūnai turi du veidus: vieną meilų, besišypsantį Vakarams, o kitą žiaurų, žiūrintį ką ir kaip dar galima pasigrobt. Imperija stengiasi paglemžti kuo daugiausia vadinamųjų neutralių valstybių perversmo būdu, nevengiant kruvinių aukų. Paskutinė auka yra Afganistanas. Sekančioji bus turbūt Turkija, buvusi tradicinė carinės Rusijos priešininkė, Atlanto Šgos narė. Neseniai ten įvyko demonstracijos, kuriose žmonės nešė raudonas vėliavas ir Sov. Sąjungos politbiuro vadų paveiklus vietoje tradicinio Atatürko portreto, buvusio moderniosios Turkijos kūrėjo. Negalėdama JAV-bių tiesiogiai ar subversyviniai įveikti, ji stengiasi jas apsupti. Atlanto ir Ramusis vandenynai yra pilni sovietų povandeninių laivų, nuolat "manevruojančių", o Afrikoje ir Azijoje jau pilna raudonųjų bazių. Kanada, dengianti JAV-bes iš šiaurės, tuo būdu yra atsidūrusi labai svarbioje strateginėje padėtyje.

Po to sekė klausimai, trukę apie dvi valandas. Čia juos pateikiame sugrupavę į temas, kad būtų lengviau sekti.

— Žinome Jūsų kritimo kelią nuo generolo-herojaus iki eilinio kareivio, pagaliau patekusio į beportnamį. Kurios dienos buvo pačios sunkiausios?

— Patekau į nemalonę dar Chruščiovo laikais, nes daug iš jo tikėjau, bet pagrindinis kritimas prasidėjo su Brežnevu. Iš aktyviosios tarnybos perkėlė profesorium į Frunzės vardo karo akademiją (generolas yra tankų specialistas), paskui

Pasaulio Lietuvių Gydytojų Sąjungos išleistas 3 spalvų ženklelis Lietuvos okupacijai prisiminti. Ženkleliai lipinami ant vokų.

iš ten atleido, atėmė ordinus, atėmė visus laipsnius, padarė eiliniu kareiviu ir pagaliau pasodino į kalėjimą vienutėje. Baigiau kaip kalinys bepročių ligoninėje. Tai buvo sunkiausios mano dienos. Buvau tos specialios ligoninės vienutėje. Čia žmogus esi vienas su savo mintimis, bet kai išleidžia pasivaikščioti, tai nėra su kuo kalbėti — visi kvaili. Paskui perkėlė mane į kambarį, kuriame buvo 20 kalinių, iš jų 19 psichiškai nesveikų. Jei toje vietoje būčiau ilgiau pabuvęs, tai ir aš šiandien būčiau beprotis.

— Kaip pavyko išsilaisvinti?

— Matote, nežiūrint visko, tebebuvau žinomas užsienyje ir turėjau ginklo draugų iš tų laikų, kai kartu su vakariečiais kariavome prieš hitlerinę Vokietiją. Tų draugų dėka gavau leidimą atvykti pas savo sūnų į JAV-bes, bet kai tik atvykau, man atėmė sovietų pilietybę. Tai reiškia, likau be teisės grįžti pas savo šeimos narius.

— Kokie buvo pirmieji išpūdziai Vakaruose?

— Pirmieji išpūdziai buvo patirti Italijoje. Pasigedau šilto nuoširdumo, kurio tikėjau, nors visi buvo labai mandagūs ir korektiški. Kai Milano universitetas pakvietė mane paskaitai, valdžia ilgai delsė, kol davė leidimą. Pirmą kartą kalbėjau atvirai, ne taip, kaip man būdavo sakoma ką kalbėti, bet taip, kaip maniau. Kalbą baigiau maždaug taip: "Žinau, kad jūsų dauguma yra socialistai, o kiti jau tapę komunistais. Aš

pats pradžioje buvau socialistu, o vėliau komunistu išstisus 48 metus. Manau, kad jūs tokios klaidos nepadarysite". Po tų žodžių auditorija triukšmingai ir šiltai plojo, ir iš kausytojų padvelkė į mane pirmas gilus nuoširdumas, patirtas naujame pasaulyje.

— Mums atrodo, kad sovietuose labai keistai interpretuojamas žodis demokratija.

— O taip, tas žodis ten tik pajuokai pastatytas, nes niekas tuo netiki arba nežino, ką tas žodis iš tikrųjų reiškia. Panašiai yra ir su taip vadinama sovietine ideologija, kuria niekas netiki, nors visi viešai ją giria ir garbina.

— Kaip daug yra disidentų, panašių kaip Jūs?

— Drąsulių nėra per daug, nes tai yra tiesioginis kelias užsitraukti visokias asmenines nelaimes, bet slaptų yra masė. Pamatytumėt kas pasidarytų, jei galima būtų laisvai balsuoti.

— Kaip sprendžiamas tautybių klausimas?

— Sakyčiau, ne sprendžiamas, bet laikinai toleruojamas. Sovietai tuo atžvilgiu labai skaitosi su viešąja opinija, bet geras pavyzdys yra Ukraina. Ji yra oficialus Jungtinių Tautų narys ir sėdi atskirai nuo Sov. Sąjungos delegacijos, bet jai neleidiama laisvai pasakyti nė vieno žodžio. Viskas turi būti daroma taip, kaip Maskvos liepiama. Jei jau taip yra su sovietinės respublikos delegacija, kuri yra užsienyje, tai galite suprasti, ką reiškia tie visi "ministerių" titulai viduje.

Ta proga noriu paraginti nepainioti sovietų su rusais. Imperija yra sovietinė, ne rusiška. Tikrieji rusai kultūrininkai yra nemažiau persekiojami, kaip ir kitų tautų kultūrininkai. Radę galimybę, jie pabėga į Vakarus. Aš pats esu žinomas kaip rusų disidentas, bet tik dėlto, kad ukrainiečiai disidentai nėra dar pakankamai susiorganizuavę. Kai susiorganizuos, aš pradėsiu oficialiai vadintis ukrainiečių disidentu.

— Jūs buvote fronto vadu tuo metu, kai Katyne buvo žudomi lenkai karininkai. Ar Jūs apie tai žinojote?

— Pirmiausia turiu pasakyti, kad lenkus nužudė sovietai. Bandytas primesti kaltę vokiečiams yra neteisingas, nes toji fronto vieta tuo metu dar buvo Sov. Sąjungos teritorijoje. Sovietijos kariuomenės daliniams pavesta tik kova su priešu fron-

te. Užfrontę valdo NKVD (policija), kuri tuos žudymus ir atliko. Kariuomenė šioje vietoje nieko negalėjo padaryti, nes ir mes patys buvome politrukų (NKVD atstovų karininkų uniformomis) kontroliuojami. Išžudyti jie buvo Stalino įsakymu, nes neturėjo kur tų lenkų karininkų dėti — nenorėjo jų atiduoti artėjantiems vokiečiams arba išgabenti į Rusijos gilumą.

— Kaip su religijos laisve?

— Kaip ir su demokratija. Religinė praktika laikinai leidžiama prisibijant blogos propagandos, bet faktiškai laisvas rankas turi tik tie, kurie sutinka daugiau ar mažiau tarnauti komunizmo reikalams.

— Ar Vakarai atlieka savo pareigas kovoje su raudonosios bangos plitimu?

— O, ne, toli gražu ne. Pirmiausia, Vakarai neturi tuo reikalu jokios pastovios tolimesnės distancijos politikos. Tai lyg šachmatų žaidimas, kuriame meisteris lošia su naujoku, neturinčiu jokio plano. Bando ma šis tas daryti: kažkas perkama ir parduodama, pasirašoma viena kita sutartėlė, kurios sovietai nesilaiko, bandomi daryti sovietams naudingi mokslininkų bei kultūrininkų mainai, bet niekas nenori matyti iš Sovietijos einančio globalinio pavojaus. Vakarų vadai mato, bet masėms to nesako, vaidindami gerus sovietų draugus. Aš didžiuojuosi Portugalija, kuri yra pasiryžusi sušaukti visų ideologijų vadus globaliniam iš Maskvos einančiam pavojui aptarti. Į konferenciją bus kviečiami ir kitų kraštų komunistų partijų atstovai, išskyrus maskvinius.

— Kaip atrodo Š. Amerikos vadai — prez. Carteris ir premjeras Trudeau?

— Carteris pradžioje darė labai gerą išpūdį, pasisakydamas už visų tautų laisvės principą, bet dabar lyg pradėjo trauktis atgal. Labai blogą išpūdį man paliko Amerikos delegacija Belgrade, kuri, ne be prezidentūros žinios, pasirašė baigiamąjį aktą, niekur nebeiminintį laisvo apsisprendimo principo. Kanados premjerą aš mažiau pažįstu, bet man rodosi, kad jis turėtų mažiau lankstyti, daugiau reikalauti.

— Esate karo technikos specialistas. Kokia Jūsų nuomonė apie neutroninę bombą?

— Toji bomba yra puikus ginklas prieš tankus, nes sunaikina juose sėdinčius žmones. Sovietams, turintiems Europoje didelę tankų persvarą, ji būtų labai pavojinga. Sunku suprasti, kodėl prezidentas pasidavė sovietų propagandai ir tos bombos gamybą sulaukė.

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės seimą

Toronto, o kartu ir visos Kanados lietuviams tenka garbė antrą kartą būti Pasaulio Lietuvių Bendruomenės seimo rengėjis bei šeiminkais. Antrasis PLB seimas, įvykęs Toronte 1963 m., užbaigė pirmąjį PLB organizavimo ir veiklos penketį, kuriam vadovavo pirmoji PLB valdyba, sudaryta iš torontiečių bendruomenininkų. Žvelgiant atgal ir stebint PLB valdybų darbus per paskutinius tris penketius, tenka konstatuoti, kad pirmoji "torontiečių" valdyba surado tinkamą kelią tolimesnei PLB veiklai ir atliko jai patikėtas sunkias pareigas.

Nėra abejonės, kad PLB seimas yra pati reikšmingiausia institucija lietuviškos išeivijos gyvenime. Ji sulaukia daug dėmesio ir okupuotoje Lietuvoje tiek iš okupantų, tiek ir iš patriotinės lietuvių visuomenės. Šis seimas tačiau vyksta ypatingose aplinkybėse — jis yra tik vienas iš Pasaulio Lietuvių Dienų renginių šalia sportinių žaidynių ir dainų šventės. Kad seimas neliktų kitų renginių šešėlyje ir nenustotų savo orumo bei svarbos, jo atstovai turės parodyti gilų visų lietuviškų reikalų supratimą, vieningumą ir orumą, derantį šiai instituci-

pasitinkant

jai. Tikime, kad Kanados Lietuvių Bendruomenės ir visos lietuviškos visuomenės taikinga bei darbinga aplinka sudarys ir seimui palankias darbo sąlygas. Seimo rengėjai prašo Toronto lietuvių visuomenę parodyti nuoširdų svetingumą, tautinį broliškumą seimo atstovams ir visiems Pasaulio Lietuvių Dienų dalyviams bei svečiams.

Ligi malonaus pasimatymo Toronte PLB seime ir Pasaulio Lietuvių Dienose!

PLB seimą rengėjai

Buvo suimta Jurgutienė

1978 m. gegužės 16 d. Marijai Jurgutienei pavyko prasi-veržti į JAV ambasadą Maskvoje. Jai išėjus iš ambasadų, prie vartų laukė juodas limuzinas su civiliai apsirengusiais saugumiečiais, kurie ją suėmė. Nusivežę į KGB būstinę, visą dieną tardė, grasino, kad daugiau nebesilankytų JAV ambasadose ir kad nustotų reikalavusi leidimo išvykti į JAV. Priešingu atveju ji būsianti teisiama už antisovietinius veiksmus. Vakare ji buvo paleista.

M. Jurgutienės apsilankymo JAV ambasadose tikslas — įteikti vicekonsului Robert Pringl nuorašą jos laiško, rašyto JAV prezidentui Carteriui. Šis laiškas 1977 m. kovo 14 d. buvo išsiųstas registruotu paštu. Po kiek laiko Sov. Sąjungos pašto valdyba oficialiai pranešė Jurgutienei, kad jos laiškas buvo pristatytas adresatui. Paskutinėmis žiniomis, Baltieji Rūmai šito laiško dar nėra gavę.

• Mes greičiau būsime linkę pasiaukoti, jei atsiminsime, kad tėvynėje ilkusieji nėra kur kas sunkesnę našta negu mes... J. ERETAS

Penktojo PLB seimo darbotvarkė

Seimas vyks Toronte, Kanadoje, "Royal York" viešbutyje, birželio 30 — liepos 4 d.d.

Birželio 30, penktadienis

6.00 v.v. Registracija
8.00 Susipažinimo pobūvis (seimo atstovams ir svečiams)

Liepos 1, šeštadienis

8.30 v.r. Registracija
9.30 Seimo atidarymas
10.00 Prezidiumo ir komisijų sudarymas
10.15 Sveiktinimai

PLB valdybos pranešimai

10.45 v.r. Pirmininko
11.00 Vicepirmininko švietimo reikalams
11.15 Vicepirm. kultūros reik.
11.30 Vicepirm. jaunimo reik.
11.45 Vicepirm. finansų reik.
12.00 PLJ S-gos pirmininkės
12.15 v.p.p. "Pasaulio Lietuvio" — redaktoriaus ir administr.
12.30 ŠALFAS S-gos atstovo
12.45 Garbės teismo ir kontrolės komisijos.

Pietų pertrauka

2.00 v.p.p. a. Pranešimų diskusijos
b. PLB valdybos darbų vertinimas
4.00 v.p.p. PLB kraštų valdybų pranešimai (kiekvienam kraštui po 15 min.)

Liepos 2, sekmadienis

8.00 v.r. Diskusijos dėl LB kraštų pranešimų. Kraštų pageidavimai PLB valdybai. PLB valdybos pageidavimai kraštams.
10.00 PLB valdybos rinkimai. Jaunimo posėdžiai, komisijų posėdžiai. Pokalbio su kraštais tęsinys.
12.00 Pamaldos seimo dalyviams

3.00 v.p.p. DAINŲ ŠVENTĖ

8.00 v.v. PLD balius (oficialioji dalis ir vakariene)

Liepos 3, pirmadienis

Veiklos planų paruošimas
8.30 v.r. Lituanistinis švietimas ir auklėjimas (J. Kavaliūnas)

10.30 Lietuvos reikalai (A. Gureckas)

Pietų pertrauka

1.30 v.p.p. Kultūrinė veikla ir ryšiai (R. Kasparas)
3.30 Jaunimas (G. Juozapavičiūtė). ŠALFAS.

Vakarienes pertrauka

7.30 v.v. "Lietuvos kultūros židinys Vakarų pasaulyje" (prof. dr. R. Šilbajorio paskaita)

Liepos 4, antradienis

8.30 v.r. PLB valdybos lėšos (K. Dočkus)
10.30 Nutarimų priėmimas PLB konstitucijos papildymas

Seimo pabaiga

1.00 v.p.p. Naujosios PLB valdybos žodis. PLB v-bos pirm. Br. Nainio žodis. Seimo uždarymas: seimo rengėjų komiteto žodis, Tautos himnas.

"AŠ TIKIU Į TAUTŲ LAISVĘ"

— Žiūrint į ateitį: kas atsitiks, kai Brežnevas mirs? Ar pavergtosiom tautom bus lengviau?

Gali ateiti laikinas palengvėjimas, koks buvo po Stalino. Vėliau ir Chruščiovas pasidarė į Staliną panašus. Kol senieji bus prie Sov. Sąjungos vairo, esminio palengvėjimo nebus. Jis ateis tik su jaunesne karta, kuri yra ir gudresnė, ir komunistą geriau supranta. Aš netikiu nei į karą, nei į revoliuciją viduje. Natūralus kelias yra tik evoliucija, bet tai yra ilgas procesas, ilgesnis, negu kaikiurių iš mūsų amžius. Bet aš tikiu į tautų laisvę. Aš pats dar noriu pamatyti laisvą Ukrainą, kaip ir jūs dar tikėtės pamatyti savo laisvas tėvynes. Darysiu viską, ką galiu, kad toji valanda greičiau priartėtų, — baigė generalas su ašarėle akyse. A.

T. Ž.

Kanados Lietuvių Bendruomenės pirmininkas J. R. SIMANAVIČIUS, vadovaujantis ir Pasaulio Lietuvių Dienų rengėjų komitetui. Nuotr. Vyt. Maco

1978.VI.26 - 1978.VII.3

Pasaulio Lietuvių Dienos Toronte

"Jūsų tikėjimas bus jūsų pergalė"

Popiežiaus atstovas pašventino Lietuvos Kankinių šventovę • Dalyvavo trys vyskupai ir tūkstantinė tikinčiųjų • Choras giedojo naujai sukurtas Mišias • Iškilmingas pokylis ir

Birželio 11, sekmadienį, buvo pašventinta ką tik baigta statyti Lietuvos Kankinių šventovė pagal architekto dr. A. Kulpos Kulpavičiaus projektą. Kol pa starasis įgavo dabartinį vaizdą, daug pasidarbavo šildymo-vėsinimo įrengimų specialistas inž. E. Čuplinskas ir jo talkininkas inž. R. Sonda, elektros įrengimų specialistas inž. H. Lapas, elektrikai — J. Nacevičius, V. Paliulis, rangovas A. Kazilis ir kiti. Visų jų dėka šventovė tapo realybe.

Jau iš pat ryto šventovėje ir salėse triūsė ir kunigai, ir parapijiečiai, paruošdami detales istorinei šventei. Didžioji salė atrodė kaip bičių avilys — vieni statė stalus, kiti tvarkė kėdes, tretį puošė sceną. Ypač uoliai dirbo gausiai susirinkęs jaunimas.

Vienuoliktą valandą per pamaldas vysk. V. Brizgys suteikė Sutvirtinimo sakramentą būreliui jaunų lietuvių. Tai buvo lyg ir įžanga į didžiąją iškilnę — šventovės pašventinimą.

Lygiai 3 v.p.p. Šv. Tėvo atstovas arkiv. Angelo Palmas — pronuncijus Kanadai su dviem vyskupais — T. B. Fultonu ir V. Brizgiu bei gausia kunigų palyda, dalyvaujant organizacijų vėliavoms bei jų atstovams, pradėjo iškilnę. Giedant chorui giesmę "Petro laivas", procesija sustojo prie didžiųjų šventovės durų, kur prasidėjo apeigos. Procesijai apėjus apie šventovę ir grįžus į vidų bei atlikus atitinkamas maldas, pronuncijus pasakė pamokslą anglų kalba.

Pamoksle jis pabrėžė lietuvių tautos herojiškumą: "Jūs esate šventųjų ir didvyrių tauta, ir ši šventovė, kurią pastatėte Dievo ir savo kankinių garbei, liudija jūsų kaip krikščionių ir katalikų nepalaužiamą ryžtą bei gyvastingumą". "Būkite tvirti savo tikėjime, mano brangūs broliai, lietuviai! Jūsų tikėjimas bus jūsų pergalė".

Šventinimo aktą, surašytą ant pergamento, pasirašė pronuncijus, vysk. Fultonas, vysk. V. Brizgys ir klebonas kun. P. Ažubalis.

Mišias lietuvių kalba atnašavo vysk. V. Brizgys su gausiu būriu kunigų. Pamokslą anglų kalba pasakė lietuvių bičiulis vysk. T. B. Fultonas, iškeldamas lietuvių užmojų platumą ir linkėdamas, kad ši šventovė, kartu su kitais Anapilio pastatais, būtų tikras religinis ir tautinis lietuvių židinys.

Pamaldose dalyvavo arti tūkstančio tautiečių — vos vos tilpo šventovėje. Parapijos cho-

ras giedojo muziko St. Gailevičiaus specialiai sukurtas Mišių giesmes pagal kun. St. Ylos tekstus. Giesmės skambėjo didingai, maldingai, pagaunančiai ir lietuviškai. Iš jų sklido lietuvių sielos aidai Dievop. Tai jau antros St. Gailevičiaus komponuotos Mišios pagal kun. St. Ylos žodžius. Girdėti, kad maestro rengiasi kurti ir trečias lietuviškas Mišias.

Baigiant pamaldas, klebonas kun. P. Ažubalis tarė padėkos žodį. Iškilnė baigta Kanados ir Lietuvos himnais.

Po išpūdingų pamaldų, 5 v. p.p., didžiojoje Anapilio salėje buvo suruoštas pokylis, kuriame dalyvavo apie 600 asmenų ir visa eilė žymių svečių. Valgius palaimino pronuncijus arkiv. A. Palmas. Visiems pasiştirinus, programos vedėjas ir parapijos komiteto pirm. J. Žiūraitis kvietė garbės svečius prabilti į pokylio dalyvius. Pronuncijus savo kalboje pareiškė, kad lietuviai Kanadai davė savo darbštumą bei darbingumą, o Kanada jiems davė laisvę. Vysk. V. Brizgys skatino gelbėti jaunimą iš materializmo pavojaus, rūpintis dvasios vadų prieaugliu, kuris galėtų užtikrinti tęstinumą. Vysk. Fultonas gražiai įvertino kleboną kun. Ažubalio iniciatyvą bei jo pasiektus laimėjimus ir klausė "what next?" Gen konsulas dr. J. Žmuidzinis pasigėrėjo šventovės vardo parinkimu, vardo, kuris iškelia lietuvių tautos tragediją, liudija lietuviškumo apraiškas. Ši

šventovė esanti religinis ir tautinis laimėjimas:

JAV konsulas J. R. Diggins, jr., pareiškė: lietuviai turi didžiulis šiuo savo laimėjimu, o jeigu kas juo nesididžiuoja, nesuvokia to, kas laimėta bei padaryta. Amerika esanti su lietuviiais, kurie daug prisidėjo prie JAV išaugimo. Amerikos pozicija Baltijos kraštuose esanti aplinkybių padaras, bet kai ateis laikas "mes būsime su jumis".

Savo sveikinimus bei linkėjimus taip pat išreiškė KLB krašto valdybos pirm. J. R. Simanavičius, lietuvių bičiulis Ontario piliečių teisių gynėjas A. Maloney, prel. J. Tadarauškas (Kunigų Vienybės vardu), senatorė J. Neimaniene, ev. klebonas kun. A. Žilinskas ir Prisikėlimo par. klebonas kun. Aug. Simanavičius, OFM. Iš negalėjusio dalyvauti daugiakultūrių reikalų min. N. Cafiko gauta turiniga telegrama. Nuoširdų padėkos žodį tarė klebonas kun. P. Ažubalis, susilaukęs daugiausia ovacijų. Kanadiečiams svečiams buvo įteiktos dovanos — knyga J. Daumanto "Fighters for Freedom", o lietuviams geradariams — A. Maceinos "Krikščionis pasaulyje".

Išvykstančiam pronuncijui buvo sudainuota "Sudiev, sudiev" ir įteikta dovana dail. Telesforo Valiaus paveikslas. Pronuncijus išvyko Otavon, džiaugdamasis lietuvių veiklumu. Privičiame pokalbyje jis pareiškė:

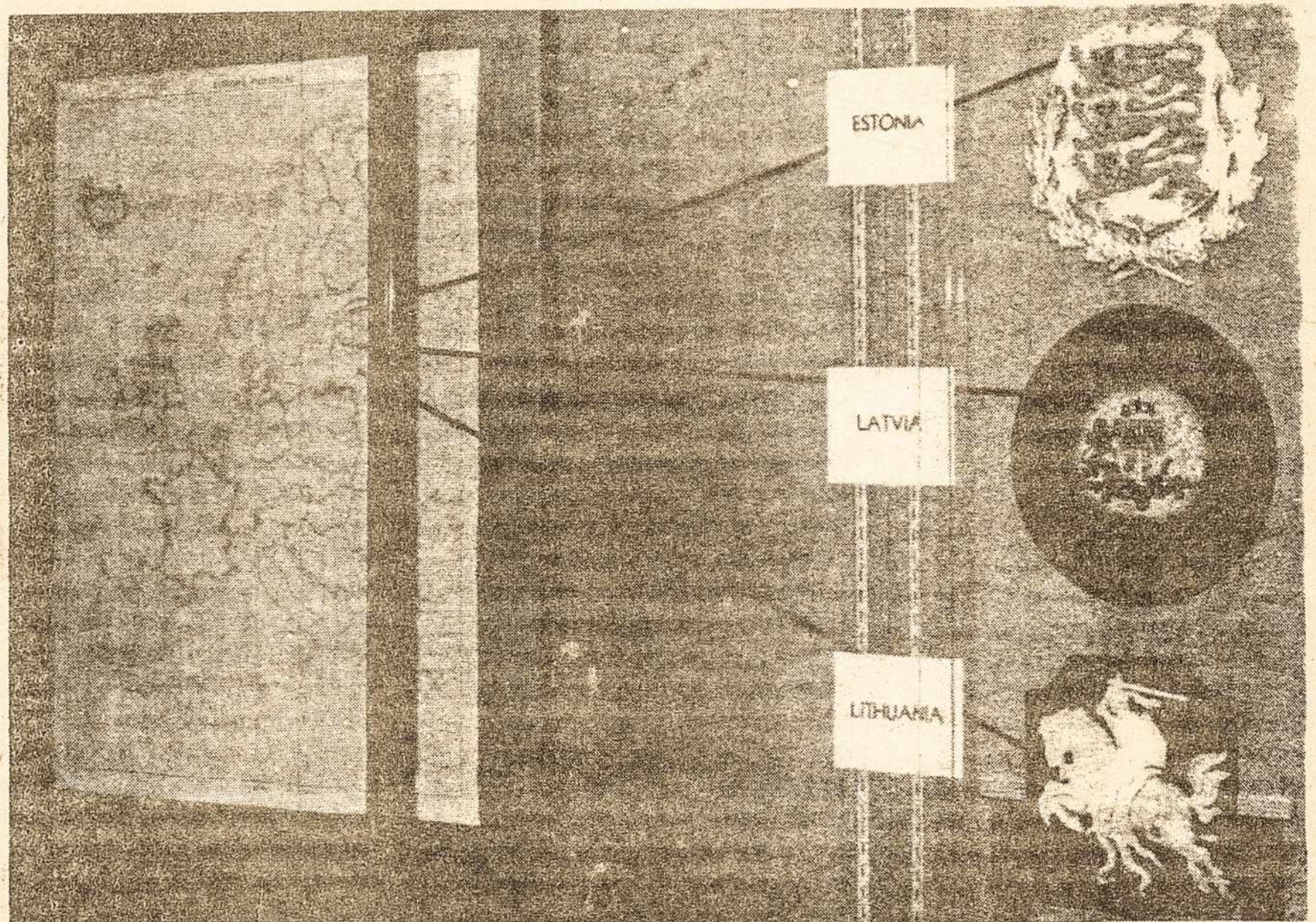
lietuviai Kanadoje esą palyginti negausi grupė, bet ryžtinga, dinamiška ir daug pasiekianti.

Puikų koncertą atliko solistai — G. Čapkauskienė, R. Strimaitis, akompanuojami J. Govedo. Gintariečių grupė pašoko keletą tautinių šokių.

Taip baigėsi istorinė, pilna iškilnių diena, palikdama gilius įspūdžius visiems dalyviams. Iškilnės buvo filmuojamos, fotografuojamos ir rekorduojamos. Tuo būdu jomis galės pasigėrėti ir plačioji visuomenė ne tik išeivijoje, bet ir Lietuvoje.

Minėtų iškilnių proga gauta per \$14.000. Šalia finansinių aukotojų buvo daug ir tokių, kurie aukojo šventovei savo darbą, laiką, talentus bei sugebėjimus. Ypač pažymėtini gėlių aukotojai bei paruošėjai — J. ir M. Arštikaičiai, p.p. Gudeliai, K. Dalinda, scenos bei salės puošėjai A. ir S. Kazlauskai bei jų draugai, tortų aukotojos, įvairios tarnybos... Visur buvo matyti didelis parapijiečių solidarumas. Malonų įspūdį paliko ir solidarūs bei gausūs evangelikų dalyvavimas su savo klebonu kun. A. Žilinsku priešakyje D.

* MIŠIOLAS LIETUVISKAI, kuri redaguoja kun. Vytautas Zakaras, bus atiduotas spausdinti šių metų gale. Mišiole tilps Mišių maldos ir liturginiai skaitymai visiems metų sekmadieniams bei šventėms. Mišiole spausdinimu rūpinasi JAV Kunigų Vienybės centro valdyba. Atgailos sakramento bendros maldos jau atspausdintos. Planuojama atspausti ligoniams pritaikintas maldas.

Šios strėlės rodo Baltijos valstybių vietą Europos žemėlapyje, kuris buvo iškabintas baltiečių kultūros parodoje J. P. Robarts bibliotekoje Toronte. Jos surengimui vadovavo O. Amolevičienė Nuotr. S. Dabkaus

Kun. Jono Kardauskio, MIC, auksinis kunigystės jubiliejus

Daugelio pažįstamas, nes dirbo Camilopoly,
Sto. André.

Iškarpą pasiuntė T. Ant. Saulaitis, SJ, už ką
jam nuoširdžiai dėkojam (Red.)

Šviesus Tėvų marijonų jubilias, kuris birželio 24 d. mini savo kunigystės 50 metų sukaktį, yra neturtingų tėvų sūnus. Tėvas turėjo mažą ūkelį ir buvo kalvis. Šeima buvo gausi, augo 10 vaikų. Du mirė maži, visi kiti yra gyvi. Iš jų trys yra likę Lietuvoje, keturi šiaurės Amerikoje. Tėvas mirė 1922 m., motina, 93 metų 1970 m., mirė Lietuvoje. Jubilias yra trečias iš eilės vaikas.

Paprašytas papasakoti apie savo jaunąsias dienas Lietuvoje, mielas jubilias šitaip pasakojo. „Nors tėvas bemokslis, tačiau turėjo natūralų supratimą apie auklėjimą. Kad pažintume darbą ir vargą, paūgėję turėjome eiti pas ūkininkus ganyti. Ganiau 5 metus. Mane be to išrinko leist į „kliasas“. Mokiausi pradžios mokykloje Griškabūdyje, vėliau — gimnazijoje Šakiuose. Baigęs 4 klases 1922 metais įstojau į Seinų

vyskupijos kunigų seminariją Gižuose. Baigęs seminariją 1928 m. buvau vysk. Antano Karoso įšventintas kunigu.

„Vikaravau Prienuose, Pilviškiuose, Vilkaviškyje. Klebonu buvau Alksnėnuose ir Vilkaviškyje per pirmąją rusų ir vokiečių okupacijas. 1944 m. rusams slenkant į vakarus, pasitraukiau drauge su kitais pabėgėliais į Vokietiją. Čia buvau kapelionu įvairiose lietuvių stovyklose; vienerius metus Braunschweig lietuvių gimnazijos. Žemutinėje Saksonijoje (Niedersachsen) buvau tautiniu dekanu.

„1949 m. išemigravau į Čilę, kur Vina del Mar parapijoje vikaru buvau pusę metų. 1956 m. persikėliau į Braziliją, kur Santo André vyskupijoje šv. Kamilo de Lelis parapijoje klebonavau 5 metus. Čia pastačiau didelę, mūrinę bažnyčią (65 x 165

Vytautas Aidas

Iš Sibiro poezijos

Kas Jis?

Virš okeano šėlstančias audras ramina,
Nuskendus laivui, Jis valtelę menką
Į uostą veda, o visagalės rankos
Jūreiviui kompasą sudėsto iš žvaigždynų.

Sugrauzia kaulus šakalų ir hienu dantys
Dykumose paklydusio didžiulio karavano,
O vedamas Jo rankos piligrimas senas,
Praėjęs dykumas, pasiekia Mekką šventą.

Pagriebę vėtros kalnuose galingą arą
Sparnus sulaužo ir gilion bedugnėn trenkia...
Pro prarajas Jo angelas išneša ant rankų
Avelės jieškantį piemenėlį gerą.

Kautynių baisume pulkų pulkai iškrinta,
Ir meldamies, ir keikdami šimtai numiršta.
Laimingas Jo karys — nedrįs mirtis net pirštais
Paliest drąsos ženklais krūtine padabintą.

Juodi Jo debesys užtemdo dangų šviesų,
Ugnies žaibais suskaldo ažuolą galingą,
Lietaus lašais suvilgo žemę vėl derlingą,
Šimtai nuvytusių žiedų į saulę išsitiesia.

Kas Jis? Kas Jis? Nematomas, galingas, didis.
Kas Jis? Kur Jis? Mes klausiam, jieškom ir nerandam,
Nusilpę drebam galybės išsigandę,
O drąsūs žėngiam, kai palaima Jo lydi.

1947. X. 30

pėdų). Čia dirbdamas buvau pakeltas į ka-
nauninkus ir paskirtas vysk. tribunolo
pirmininku. 1961 m. atvykau į JAV-es ir
įstojau į Tėvų marijonų vienuoliją“.

Chicagoje jubilias 15 metų buvo Tėvų
marijonų rėmėjų dvasios vadas. „Draugo“
spaustuvės įgudęs klišių skyriaus vedėjas ir
įvairias kadencijas „Draugo“ vienuolyno
ekonomas.

Jubilias yra miela ir patraukli
asmenybė tiek dėl Dievo suteiktų Dievo
ypatybių, tiek dėl gražaus tėvelių auklėjimo
namie, tiek dėl jo paties per 50 kunigystės
metų puoselėjimų antgamtinių dorybių

Nors gausiai Dievo įvairiais talentais apdo-
vanotas, jubilias visada yra natūralus pa-
prastas, kuklus, skubus greitai ir gėta-
artimui patarnauti, savo pareigose pav-
dingai sąžiningas ir greitas, tikslus, tvir-
kingos bei „gaspadoriškos“ orientacijos. Jis
kalba trumpai, aiškiai ir visada į reikalo
esmę.

Tačiau visas šias ir kitas jo gražias
ypatybes persunkia ir pėršviečia jo būdin-
giausia ypatybė — jo tėviškas gerumas. Šią
ypatybę pirmiausia pajunta pirmą kartą jį
sutikęs žmogus. — šilta, gera, lengva ir
jauku su juo būti, miela su juo bendradar-
biauti.

Tokia asmenybė jubilias 50 metų tur-
tino visus, kuriems tarnavo ar kuriuos tik
sutiko. Telaiko jį Dievas sveiką ir darbingą
dar ilguš metus didesnei savo garbei ir sielų
naudai. Laiminga tauta, turėdama tokių
kunigų.

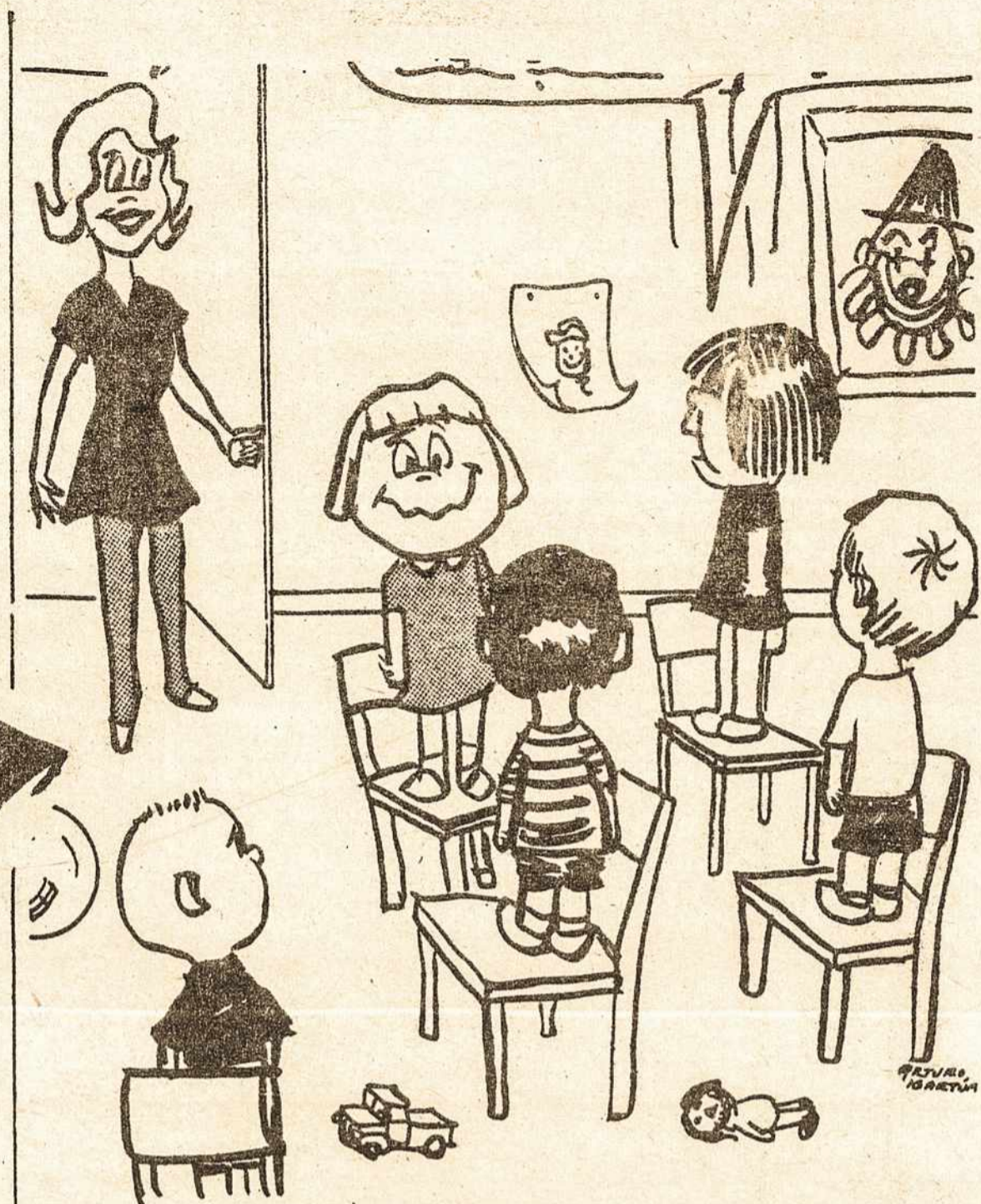
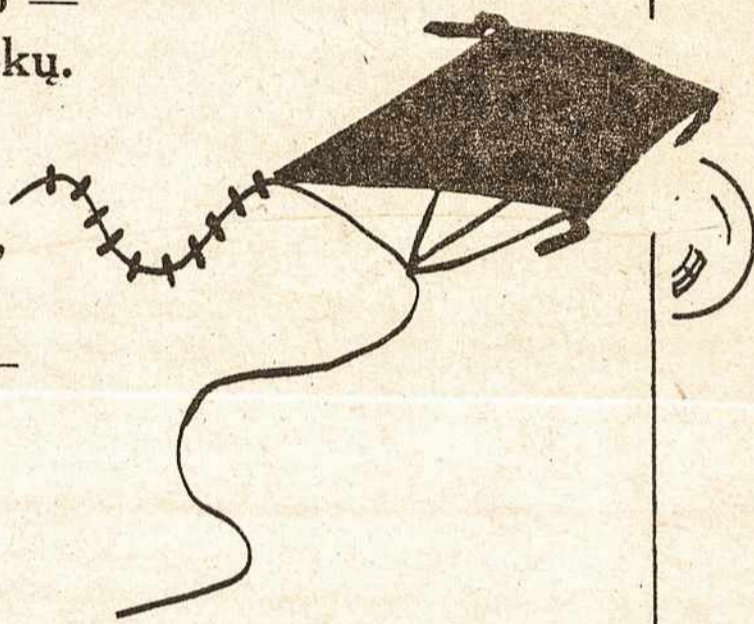
MŪSŲ LIETUVA ||| lažiesiems

AITVARAS

Irena Maria Arnauskaitė

Kilo aitvaras virš namo,
Kilo jis virš kaminų,
Džiaugėsi vaikai, mojava —
Buvo jiems tiek daug juokų.

Jonas stipriai laikė virvę,
Įsikibęs gan tvirtai.
Aitvarą skraidina vėjai —
Nepaleis jis jo tikrai.

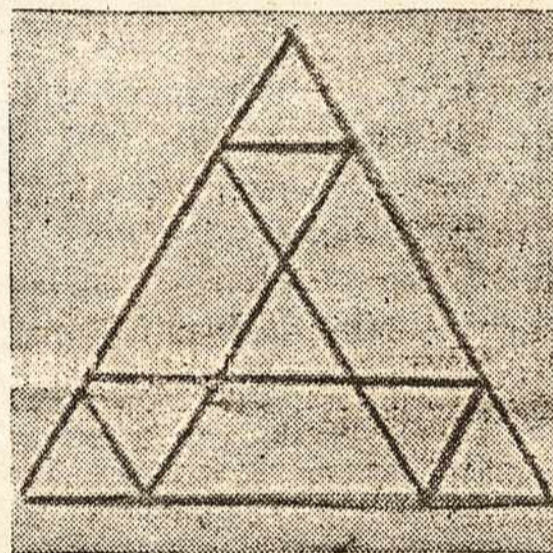

— Mes čia žaidžiam aukštesnę mokyklą, — paaiškino mamai vaikai.

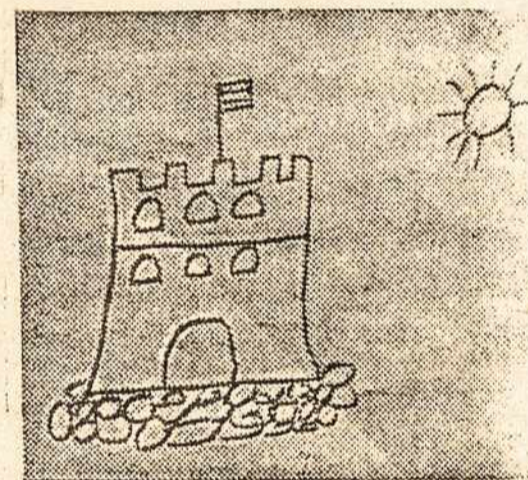

Aitvaras gražiai skrajoja
Tarp padangių mėlynų, —
Jonui trūkt, paslydo koja,
Jis parkrito ant delnų!

Ir netyčia slydo virvė
Iš jo rankų ištiestų,
Aitvaras nuskrido vėjais,
Dingo jis tarp debesų...

(Žiūrėkite brėžinį). Kiek trikampių yra šioje figūroje? Už kiekvieną trikampį gausite po 1 tašką.

Aš myliu Lietuvą
Piešė Dainius Brazaitis, I sk

ŠYPSENOS

Miegalis

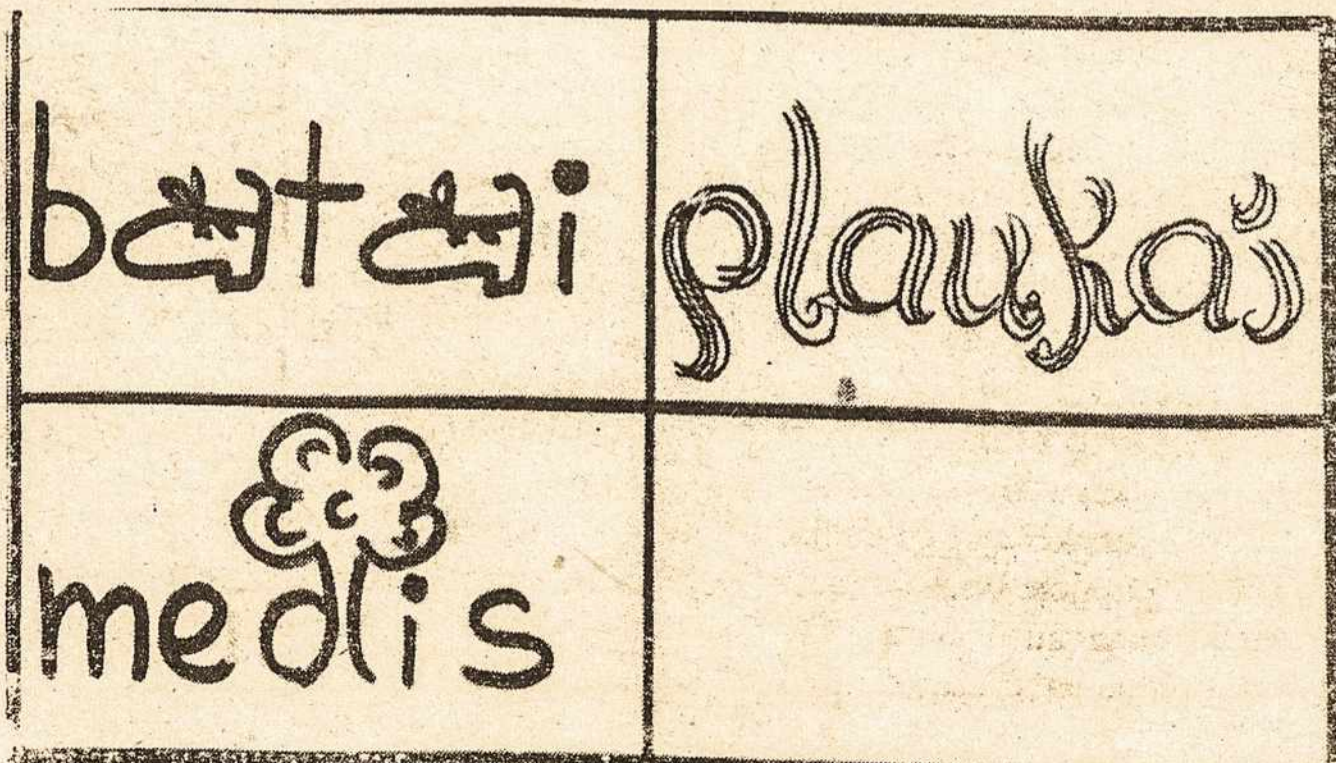
Petriukas buvo blogiausias mokinys klasėje — pamokų metu galva ranka parėmęs užmigdavo. Negirdėdavo, ką mokytoja aiškino. Vieną dieną Petriukas atėjo į klasę valandą pavėlavęs.

Mokytoja: Kodėl šiandien taip vėlai?

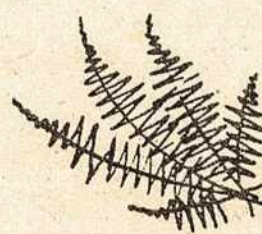
Petriukas: Pramiegojau.

Mokytoja: Tai tu ir namie taip gerai miegi, kaip klasėje!

Zodis gali pavaizduoti daiktą. Parašyk žodį su piešiniu, kuris "kalba".

Eglutė

TEGUL TAVO VAIKAI EINA
VIEN TAKAIS DORYBĖS.

TEGUL DIRBA TAVO NAUDAI
IR ŽMONIŲ GĖRYBEI.

Literatūra · Dailė · Mokslo

“Vitolio raudos” vertimas

Lenkiškai rašiusio autoriaus veikalas, įkvėptas lietuvių mitologijos, sulaukęs kelių laidų

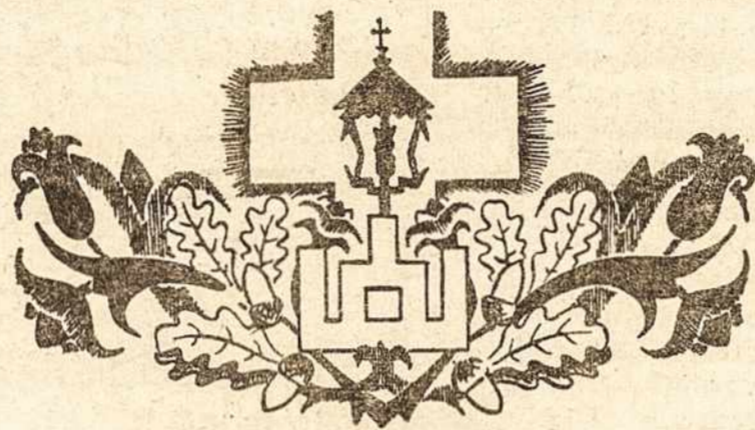
PR. NAUJOKAITIS

Tautinio lietuvių atgimimo metu daugeliui lietuvių veikėjų ir rašytojų patriotinių idėjų šaltinis daugiausia buvo lenkiškai rašiusio lietuvių tematika lietuvių kilmės poeto Adomo Mickevičiaus kūryba. Taip pat didelės įtakos darė lietuviams patriotams ir nelietuvių kilmės, bet kilęs iš etnografinės Lietuvos (Gardino gubernijos) lenkų bajoras Juozas Ignas Kraševskis (1812-1885). Studijuodamas Vilniaus universitete, jis susidomėjo Lietuvos praeitimi, susipažino su lietuvių kalba, jos kultūra, senąja religija ir tautosaka. Kiek vėliau parašė 4 tomus “Vilniaus istorijos” (1840-42). Veikalui medžiagos ėmė iš T. Narbuto, Strijkovskio, Voigto, Lasickio istorinių veikalų.

I. Kraševskis žvelgė į Lietuvos istoriją romantiko akimis, ją idealizavo, gražino, ypač iškelė Kęstučio ir Vytauto politinę veiklą. Jis pagarsėjo daugybe istorinių romanų. Lietuviška tematika parašė romaną “Kunigas”, kuriame vaizduoja herojiškas lietuvių kovas su kryžiuočiais. Tačiau pagrindinis I. Kraševskio lietuviškos tematikos veikalas yra trilogija - poema “Anapolis” (Anafieles): “Vitolio rauda”, “Mindaugas” “Vytauto kovos”.

Pati populiariausia ir kūrybiškiausia yra pirmoji trilogijos dalis “Vitolio rauda”. Ją Vilniuje autorius išleido 1846 m., o 1846 m. jau reikėjo leisti antrą laidą. Ji išėjo su dailininko V. Smakausko 50 grafikos iliustracijų, su kompozitoriaus St. Moniuškos sukurtomis dainų ir raudų melodijomis. Kritika veikalą pasitiko labai palankiai. St. Maniuška iš veikale esamų dainų dar sukūrė “Mildos” kantatą. Veikalas buvo išverstas į rusų ir vokiečių kalbas.

Dėlto nenuostabu, kad ir lietuviai “Vitolio rauda” labai susidomėjo bei ją žavėjosi. J. Mikštas “Aušroje” (1883) ją išgyrė ir lygino su “Ilijada”, “Odisėja”, su “Enejida” ir Šventraščiu. O aušrininkas Andrius Vištelis ją išvertė į lietuvių kalbą ir Dresdene išleido savo iššomis (1881) “Vitolio rauda” nebuvę visiškai užmiršta ir nepriklausomoje Lietuvoje. Štai, F. Kirša 1924 m. išvertė ir išleido jos pirmosios dalies vertimą, 1925 m. dalį poemos išvertė ir išleido J. Talmantas.

Ir štai dabar prelado Juozo Karaliaus rūpėsiu Povilas Gaučys visą poemą iš originalo išvertė ketvirtą kartą. Vertimas atliktas iš 1846 m. leidimo. Pakartotos ir puikios dail. V. Smakausko iliustracijos, viršelių faksimilės. Duodamos ir vertėjo pastabos, I. Kraševskio biografija ir jo literatūrinių darbų apžvalga.

“Vitolio rauda” yra romantiškas mitologinis kūrinys, vaizduojantis senosios lietuvių religijos bruožus. Iš deivės Mildos meilės santykių su šauniu žmogumi Ramojum gema sūnus Vitolis. Dėlto labai užsirūstina Perkūnas: jis pasiunčia vėjų dievą Graitą, kad surastų ir nužudytų Vitolį. Bet Mildos globoje Vitolis išlieka gyvas: jis paslepia miškų glūdumoje pas nežymius kaimiečius, ten išauga į pajėgų jaunuolį. Medžioklėje paklysta, Graitas užpultas turi šauktis motinos pagalbos. Mildos noru jis nuvyksta į Romuvą pas savo dėdę Krivių Krivaity. Iš to seno išminčiaus Vitolis sužino apie 9 Lietuvos gimines, apie dievų ir žmonių pasaulį. Kai pasenęs Krivis susidegina gyvas ant laužo dievų permaldavimui, Vitolis, gavęs stebuklingą kardą, iškeliauja į pasauli. Pakeliui nugali ir nužudo klastingą despotą Raudonį, išvaduoja jo pavergtus žmones, paveldi stebuklingą žirgą, kalbantį žmogaus kalba ir niekad nepailstantį. Aplanko savo tėvo kapą, susitinka su jo iššaukta vėle vyksta į tolimą Šiaurės karaliją. Klastingo karaliaus, sulaužiusio svetingumo papročius, užpultas, turi vėl šauktis Mildos pagalbos. Stebuklingai sugražintas į Lietuvą, gana sėkmingai sutelkia milžinišką kariuomenę ir nuvyksta Šiaurės karaliui atkeršyti. Karalius priverčiamas nusilenkti, nusižeminti, dovanomis išsipirkti.

Be to, Vitolis nugali dar bausių urvo slibiną ir paveldi didelius jo slepiamus turtus. Apdo-

vanota kariuomenė ir Vitolis grįžta į Lietuvą. Čia, ant Nemuno kranto, pasistato puikią pilį, netrukus sutinka gražią girininko dukterį Ramutę, ją išimylė ir veda. Tačiau vestuvių dieną įpykęs Perkūnas nutrenkia abu jaunavedžius ir sudegina pilį. Milda mirusiuosius paverčia ereliais ir tokiu būdu pratęsia jų žemišką gyvenimą. Kai erelių lizde pagaliau gema sūnus — būsimasis garsus krivis Lizdeika, Vitolis ir jo žmona vėl virsta vėlemis ir su pomirtiniais palydovais skrenda į Rytų šalį, į vėlių karaliją.

Mitologinius duomenis I. Kraševskis ėmė iš T. Narbuto vei-

Ruda buvo jo barzda ir rudos garbanos
Per jo pečius ant apsiausto draikėsi.
Ant galvos purpurinis auksuotas gaubtuvas,
Ant krūtinės dailaus darbo grandinė,
Dviašmenį kardą pašonėje turėjo,
Sėdėjo ant arklio, apklotu meškos kailiu,
Kuris sidabro nagais žeme vilkosi,
Dulkių debesis sukeldamas kelyje.
Iš dešinio šono, ant paausutos virvutės
Lankas saidoke su strėlėmis kabojo,
Plieninis kirvukas ir peilis sidabro makštyse...” (179 p.).

J. I. Kraševskis, VITOLIO RAUDA. Vertė Povilas Gaučys. Kalbą žiūrėjo Pr. Razminas. Meninė priežiūra — dail. V. O. Virkau. Spaudė M. Morkūno spaustuvė

kalų (o juose buvo ir gerokai prasimanymų). Iš didžiųjų dievų ryškiausia yra meilės deivė Milda, jos rūstusis tėvas Perkūnas, o pats vyriausias lemties dievas yra neregimasis Praamžius. Visa lietuvių buitį pilna mažesnių aplinką valdančių dievų ir deivių. Jiems žmogus nuolatos meldžiasi, jų pagalbos ir globos šaukiasi, jiems aukoja, nusilenkia. Nuostabu, kad I. Kraševskis i poemą įpina net lietuviškų žodžių, autentiškų dainelių, būrimo formulių. Net antraštiniame puslapyje yra idėta kaip motto dainelė:

Aš padainuosiu dainų daineles
Aš dainų bernužėlis;
Aš adarysiu dainų skryneles
Paleisiu į lustelį.

P. Gaučio vertimas yra sklandus, lengvai tekantis. Neturėdamas po ranka originalo, negaliu pasakyti, kiek vertimas atitinka I. Kraševskio vartotą ritmą. Atrodo, kad vertėjas vertė laisvai, žiūrėdamas tik turinio tikslumo ir lietuvių kalbos sklandumo. Vertimas dėlto skaitomas lengvai. Skaitytoją patraukia ne tiek pati romantiška mitologija, kiek įtampos pilni nuotykių, Vitolio žygiai ir darbai.

Vertimo stilių ir I. Kraševskio vaizdų turtingumą teparodo kad ir ši ištraukėlė:

Čikagoje 1977 m. Išleido prel. Juozas Karalius. 286 psl., su autoriaus portretu, su 50 Vinco Smakausko medžio raižinių ir dviem tituliniiais puslapiais.

Traukinyje

Keleivis įlipo į traukinį ir davė traukinio patarnautojui 2 dol., kad pažadintų Vašingtone. Traukinys sustojo. Žmonės išlipa. Triukšmo pažadintas keleivis klausia:

— Kuri čia stotis?

— Niujorkas, — atsako keleivis.

Supykęs keleivis prieina prie traukinio patarnautojo ir sako:

— Už ką aš tamstai daviau 2 dolerius?

— Vieną keleivį beveik jėga išsodinavau Vašingtone. Aš maniau, kad tai tamsta buvai...

UŽ GELEŽINĖS UŽDANGOS

Žmogus, grįždamas iš darbo, užsuko krautuvėn. Paprašė pusę svaro dešros. Pardavėja paaiškino, kad gali gauti tik 100 gramų. Pardavėjas survyniojęs paduoda jam kartu su garstyčiomis.

— Aš nenoriu garstyčių, — prieštarauja žmogus.

— Jos veltui, prie dešros!

— Tuomet duokite tikrai garstyčių.

MŪSŲ ŽINIUS

RIO LIETUVIAI PRIEŠ ŠMEIŽTĄ

Laikraštis JORNAL DO BRASIL, 6.6.1978, iš Rio de Janeiro, patalpino tokį "laišką", atkertantį šmeižtus prieš a.a. Msgr. Z. Ignatavičių:

Aos mortos, a paz

Como leitor, assinante e anunciante do JORNAL DO BRASIL sinto-me no direito de vir a público, e usando os mesmos espaços deste prestigioso matutino, nos quais o prelado Zenonas Ignatavicius é tachado continuamente de criminoso de guerra, manifestar a minha repulsa e revolta. Faço isso em nome da Comunidade Lituana do Rio de Janeiro da qual sou presidente. Mas, mais do que por direito, e por necessidade de justiça, defendê-lo, também como advogado um colega, Padre Zenonas, que era doutor em Direito Canônico e Público, já que ele não pode fazer pessoalmente, pois faleceu há três anos em Roma. Lá ele retocava sua última obra literária *História da Lituania e Relações Comerciais, Culturais com o Brasil e Portugal*, escrita em português.

O correspondente do JORNAL DO BRASIL em Tel Aviv, Mário Chimánovich, reconhecidamente excelente e bem informado jornalista, entretanto, dada a sua descendência israelense, foi levado, pelo sentimento natural que move o povo judeu contra os nazistas a não verificar com cuidado a origem das informações, fornecidas ao Instituto Yard Vashen, de Israel.

Os documentos recebidos da Lituania — ocupada pela Rússia Soviética desde 1940, com uma pequena interrupção durante a guerra — carecem de qualquer veracidade. São dados fornecidos pelos comunistas lituanos que seguem as ordens da NKVD de Moscou. Estas não podem esquecer o fato de que o capelão lituano Zenonas Ignatavicius, usando o uniforme de capelão do Exército lituano, e não o da Wehrmacht, de fato esteve no front da guerra, acompanhando os estudantes, operários e todo povo de seu país, na revolta que se seguiu à invasão alemã contra o ocupante russo.

O fato de a União Soviética nos anos 1940/41 ter deportado 10% da população lituana para os campos de concentração gelados da Sibéria ninguém lembra ou menciona. O Padre Zenonas era, na ocasião da irrupção da guerra, prisioneiro numa cela em Kaunas.

Tais acontecimentos são relatados no seu livro de memórias *YO VI*, excelente obra, bem fundamentada e documentada com fotografias, publicada na Itália e Argentina, podendo ser lida por quem quiser fazê-lo. Nele o capelão Ignatavicius aparece como evangelizador nas cidades da Ruthenia (Rússia Branca), sobretudo na sua Capital, Minsk, onde a população ortodoxa com a ajuda do Padre canonico reergueu dos escombros a catedral dos Santos Simon e Elena, encenando-se de crentes, cuja fé o ateísmo não conseguiu abater. Ele trouxe ao povo ortodoxo a fé e a esperança, devolvendo-lhe o Deus que o materialismo soviético tentou destruir.

Mais do que por dever, uma vez que era sacerdote, mas pela profunda convicção da missão de que estava imbuído, o Padre Zenonas levou aquela população e as terras distantes não só a religião católico-romana, mas também a civilização latino lituana, convertendo, casando, batizando e quando necessário dando a última bênção. Conseguiu com isso, e sempre com a cruz no peito, não só a simpatia do povo, mas ate mesmo a dos guerrilheiros russos, conquistando mais do que os próprios tanques nazistas.

Acontecimentos históricos, que os agentes do Kremlin não permitem sejam arquivados e usando a organização israelense, lhe imputam crimes contra o povo judeu que ele jamais poderia ter praticado. Pois o Padre Zenonas era um humanista, professor, escritor, linguista e acima de tudo de profunda convicção religiosa e que no dizer de Monsenhor Vital Cavalcanti, da antiga catedral do Rio de Janeiro, Monsenhor Zeno (como era chamado na intimidade), "foi sempre um sacerdote tranquilo, simples, piedoso e santo".

Por relevantes serviços prestados a Igreja, a Lituania e ao Brasil, foi elevado, pelo Papa João XXIII, a categoria de Monsenhor, e posteriormente nomeado, pelo Cardeal Dom Jaime de Barros Câmara, Vigário-Geral da Comunidade Lituana do Rio de Janeiro.

Nas suas pregações e sermões, nunca esquecia de citar o povo judeu, como exemplo a seguir, dizendo: "o povo israelense, ao manter como lituano, apesar da dispersão pelo mundo e com seu solo bíblico ocupado (como o lituano de hoje), conseguiu a independência pela fé religiosa, perseverança e união, eis um exemplo a seguir por nós, os lituanos".

Mais ainda, esteve em Israel, e na volta visitou o rabino-chefe Lemle do Rio tentando aproximar as duas colônias. Tal tarefa foi porém interrompida devido a seu estado de saúde e a seus deveres com os fiéis e com a igreja.

A sua vocação de historiador o conduziu novamente à Europa, e após um mês na Torre do Tombo, em Portugal, onde reuniu as necessárias fontes para sua mencionada história, partiu para Roma, dali nunca mais regressando ao seu querido Brasil, país que adotou como sua segunda pátria, já que não era lhe permitido voltar à sua amada Lituania, onde cometeu, aos olhos dos comunistas, o maior dos crimes: "o de servir a sua Igreja e a seu Deus".

Finalizando gostaria de pedir, já que a vida é uma luta, uma permanente guerra, não ataquemos os mortos, a eles a paz, o descanso final. Antanas Gaulis — Rio de Janeiro.

CURSO DO IDIOMA LITUANO POR CORRESPONDÊNCIA

Informações:

Caixa Postal 4421
01000 SÃO PAULO, SP.

III OLIMPIADA DOS IMIGRANTES

STALO TENISO KOMANDA

Kiekvieno antradienio vakarą susirenka treniruotis stalo teniso žaidėjai Šv. Kazimiero parapijos salėj. Praeitą antradienį buvo atrinkti žaidėjai, kurie sudarys mūsų olimpinę komandą

Stalo tenise lietuvius atstovaus:

VLADAS GODLIAUSKAS
MARIO EDV. EIMANTAS
ČESLOVAS TORAKEVICZ
ALEKSANDRAS KASPAREVIČIUS

Vladas Godliauskas, visiems gerai pažįstamas Palmeiras klubo stalo teniso treneris ir buvęs Brazilijos čempionas, mielai apsiėmė vadovauti mūsų rinktinei. Vladas turi išsižadėti kitų geresnių pasiūlymų ir įsipareigojimų, kad galėtų dalyvauti treniruotėse. Jo many mu, mūsų komanda turi geras galimybes patekti į baigmines varžybas, jei nereikės pirmame žaidime susitikti su japonais ar kiniečiais.

Treniruotėms stalą paskolino p. Vincas Banys. Šiam dideliam sporto mėgėjui lietuvių olimpinis komitetas ir stalo teniso komanda reiškia savo padėką.

Reikia pastebėti, kad treniruotėms susirenka netik buvusieji gerieji lošikai, bet ir jaunuolių, kurie gero trenerio priežiūroje, gali išeiti į gerus pongistus.

P Rukšys

KURSAS CAMPOS DO JORDÃO

Praėjusią savaitę kun. Pr. Gavėnas tris dienas buvo Campos do Jordão, pakviestas pagelbėti praveisti CVC (Curso de Vivência Cristã). Tai savotiškos uždarnos trijų dienų rekolekcijos, kuriose dalyvavo virš 50 vyrų, įvairaus amžiaus ir įvairių profesijų. Buvo tikrai įdomu stebėti, su koku rimtumu ir įsijautimu tie vyrai įsilygojo į "kriščiūnų gyvenimo kursą". Ir nevienas išreiškė, kad jo gyvenimas tikrai pasikeitė.

Tokie kursai, tenai, Campos do Jordão, Vila Dom Bosco, vyksta kas savaitę: vieną savaitę vyrams, kitą moterims, kitą jaunuoliams, dar kitą mergaitėms, vaikams ir tt.

Vyrų tarpe buvo keletas susigiminiavusių su lietuviais. Būtų

gražu, kad jame galėtų dalyvauti daugiau lietuvių

Į kursą galima įsirašyti ir šv. Kazimiero p-jos klebonijoje.

LIETUVIS GAMINA SPORTINIUS RŪBUS

"Gazeta Esportiva" birželio 20 d. informavo, kad išėjo įsakymas įsirašiusiems į São Paulo teniso federaciją vartoti taip pat ir nustatytą žieminę aprangą — megztinį. O šią aprangą suprojektavo ir gamina lietuvių firma — Industria e Confecções de malhas APOLONIA ERMOLOVICH JAKAITIS, turintis savo audyklą V. Zelinioj.

TEVŲ ŽEMĖ LIETUVA
MŪS ŠIRDYJE VISADA!

MŪSŲ ŽINIOS

KULTŪRINĖS PARODOS IR IMIGRANTŲ OLIMPIADOS REIKALU

Š. m. birželio mėn. įvyko pirmas bendras susirinkimas naujai perstatytose BIENAL patalpose apsvaistyti būsimą kultūrinę parodą ir Imigrantų Olimpiadą, kurioje dalyvauti jau yra pakviesta virš 30 tautų. Tame skaičiuje, pirmą kartą, su visomis tautomis, oficialiai yra pakviestos dalyvauti ir Pabaltijo Valstybių kolonijos: Lietuva, Latvija ir Estija.

Parodą norima oficialiai atidaryti š. m. rugpjūčio mėn. 11 d., atidarant kartu ir III Imigrantų Olimpiadą.

Susirinkimo pirmininkas pasiūlė, kad lietuvių kolonijos choras dalyvautų šiame oficialiame atidaryme. Ši garbė teko mums lietuviams. Pirmininkas gražiai atsiliepė apie lietuvių koloniją – ne tik apie chorą, bet taip pat ir apie mūsų šokių vienetus, kurie taip pat yra pakviesti dalyvauti. Su mūsų meninėmis pajėgomis pirmininkas prašė asmeniai susitarti, nes laikas yra neilgas. Tikiu, kad choras ir tautinių šokių vienetai neatsisakys tose reikšmingose iškilmėse dalyvauti, nes čia yra šventa pareiga, kadangi mums yra suteikta didelė garbė dalyvauti lygiomis teisėmis su visomis tautomis.

Taip pat yra nutarta kviesti iš kiekvienos kolonijos po 5 jaunuoles, kurios savo tautiniuose rūbuose dalyvautų karalaitės rinkimuose. Rinkimo metu mergaitės dalyvauja tik tautiniuose rūbuose, praeidamos pro teisėjus ir publiką visos kartu ir po vieną atskirai. Šiam gražuolių konkursui spręsti yra pakviesti žymiausi meno ir grožio teisėjai.

Mergaitės, norinčios šiame konkurse dalyvauti, turi būti sukakusios šešiolika (16) metų iki š. m. rugpjūčio mėn. 13 d.

Teisėjai spręs kiekvienos gražuolės grožį, siluetą, elegantiškumą, simpatiškimą ir bendrą išvaizdą, kaip ir tautinių rūbų grožį.

Konkurso gražuolės, laimėjusios pirmąsias vietas, gauna premijas:

- Laimėjusi I vietą, gauna juostą ir apmokamą kelionę.
- Laimėjusi II vietą, gauna juostą ir apmokamą kelionę.
- Laimėjusios III, IV ir V vietas, gauna juostą ir sidabrinis bei brozinius medalius. (Pernai gražuolė laimėjusi pirmą vietą gavo nemokamą kelionę, kartu su savo motina, į Portugaliją, apmokant visas kelionės ir išlaikymo išlaidas).

Be to, laike Imigrantų Olimpiados yra leidžiama pasirodyti kiekvienos tautos artistams, kurie privalo būti užregistruoti iš anksto.

Taip pat yra ruošiamas ir turistinis, bei monografijos konkursas.

Kapit. J. Čiuvinckas

SVEČIAI IŠ KALIFORNIJOS

Šio liepos mėnesio pabaigoje iš Kalifornijos atskrenda Dr. Šarūnas Karuža su žmona Sandra Kinduryte-Karužiene, praleisti atostogas Sandros tėvų ūkyje Mogi das Cruzes, netoli São Paulo miesto.

Šarūnas gimė Lietuvoje 1940 metais. Karo pabaigoje Karužai pasitraukė iš Lietuvos, kelis metus išgyveno DP stovyklose Vokietijoje, paskui emigravo į Jungtines Valstybes ir įsikūrė Los Angeles mieste. Ten Šarūnas išėjo mokslus, 1963 metais pasiekė "Master of Science" titulą elektrinės inžinerijos srityje, paskui nukreipė savo studijas į medicinos sritį ir 1973 m. gavo daktaro laipsnį. Dirba biomedicinos srityje, dabar yra Fiziologijos ir Biomedicinos Laboratorijos Direktorius Los Angeles mieste. Laboratorija atlieka įvairius biomedicinos tyrinėjimus, Pietų Kalifornijos Universiteto vadovaujama. Dr. Šarūnas dalyvavo įvairiuose moks-

CASA VERDE

Sekančio sekmadienio (liepos 2 d.) lietuviškos mišios bus už a.a. ANDRIŲ STANKŪNĄ antrose mirties metinėse ir už jo broliuką PETRĄ mirusį Marilijoj prieš 40 dienų. Mišiose dalyvaus Aušros choras.

Marija Stankūnienė kviečia visus a.a. vyro draugus ir pažįstamus Mišiose dalyvauti.

liniuose kongresuose, parašė eilę straipsnių specialioms Amerikos žurnalams, profesoriauja universitete.

Dr. Šarūnas Karuža dalyvavo Lietuvos Jaunimo Kongrese 1975 metais ir tada, Naujų Metų subūvime, São Paulo mieste, susipažino su panele Sandra Kinduryte. Sugrįžęs į Ameriką, palaikė ryšius laiškais; po metų Dr. Šarūnas vėl atvažiavo į Braziliją, čia paprašė jaunos Sandrutės rankos – ir pernai vasario 17 d. prelatas Ragažinskas, senas Karužų šeimos draugas, sutuokė jaunosius. Po trumpo laukimo, Sandra gavo JAV Imigracijos Administracijos šaukimą, išvyko į Los Angeles, kur atliktos civilinių vedybų ceremonijos ir registracija.

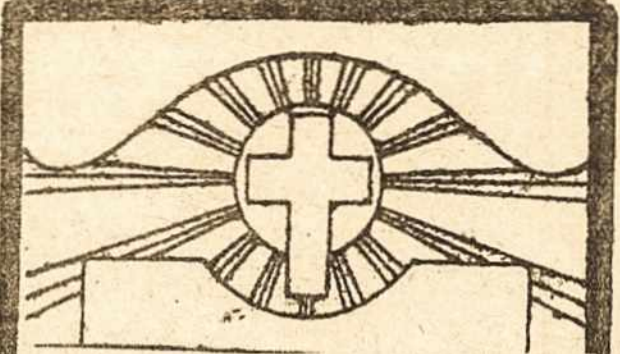
Karužai aktyviai dalyvauja lietuvių veikloje Los Angeles. Tėnykščio žurnalo "LIETUVŲ DIENOS" balandžio mėn. numeris išspausdino keturių puslapių straipsnį apie Karužų šeimą.

A. Š.

PRAMOGOMS SALĖ

Buvo atremontuota Šv. Kazimiero parapijos saliono virtuvė, atnaujintos kanalizacijos ir stogai, padaryta pastogė geresniam valgių bei gėrimų aptarnavimui ir sutvarkytas privažiavimas iki salės prieangio.

Visa tai padaryta, bet dar neapmokėta. Broliai lietuviai, ypač gi artimesnieji, kuomet darote pobūvius, vestuves, gimtadienius, nelaužykite galvos kur susirast vietelę išsinuomuokit lietuvišką salę: turėsite didelę ir patogią patalpą, prieinama kaina, ir tuo pačiu paremsite savąją parapiją.

MŪSŲ MIRUSIEJI

SEKMADIENIO RYTA (birželio 25 d.) Bras ligoninėje mirė a.a. JONAS MIKULIS iš V. Carolina. Velionis buvo gimęs prieš 67 metus Narvaišių kaime, Sodeikių par. (Utenos apskr. Brazilijon atvyko 1927 metais. Prieš išeidamas į pensiją, ilgus metus dirbo kaip autobusų konduktorius. Paliko žmoną Rožą ir vaikus Joną bei Judeliją. Staigiai a.a. Jono mirtį ypač pergyveno seserys Jadvyga su Filomena ir brolis Juozas. Velionis buvo linksmo būdo ir labai darbštus žmogus. Gražiai grodavo dar iš Lietuvos atsivežta ir gerai užlaikyta armonika.

A.a. Jonas Mikulis buvo palaidotas Cachoeirinha kapinėse.

Visoms giminėms, ypač Filomenai ir Jadvygos šeimai, kun. Petras Rukšys ir visi šv. Kazimiero parapijos kunigai reiškia gilią užuojautą.

Praeitą sekmadienio rytą, S. Camilo ligoninėje mirė a.a. ALGIRDAS MIKUCKIS dar nesulaukęs 30-ies metų. Mamytė Ona ir sesutė Emantė norėjo, kad būtų atlaikytos Mišios prieš palaidojant Algirdą Getsemani kapinėse. Mišiose, kurias laikė kun. P. Rukšys, dalyvavo daug lietuvių Mikuckų ir Juraičių šeimų bičiulių.

Septintos dienos Mišios bus šeštadienį, liepos 1 d., 17,00 val. šv. Kazimiero parapijos koplyčioje (Rua Juatindiba, 28, Pque. da Moóca).

Lietuviškai kalbanti

Vyrų – moterų – vaikų
gydytoja

DRA. HELGA HERING

médica

HOMENS – SENHORAS
CRIANÇAS

Rua Quartim Barbosa, 6
Vila Santista – Bairro do
Limão. Tel.: 265.7590.

FÁBRICA DE GUARDA-CHUVAS

Guarda chuvas de todos os tipos, para homens, senhoras e crianças. Mini-sombrinhas, tipo italiano e alemão.

Vicente Vitor Banyas Ltda.

Inscr. Estadual: 104.519.617

C.R.C.80.882.909/001

R. Coelho Barradas, 104
V. Prudente

Fones: 274.0677 - (Res. 274.1886)
São Paulo

MŪSŲ ŽINIOS

KLEBONO JUBILÉJUS

Liepos 12 dieną kun. J. Šeškevičius švenčia SIDABRINĘ KUNIGYSTĖS SUKAKTĮ. Jubiliejinės Mišias laikys 7 val. ryto lietuviškai ir 19,30 portugaliskai.

Visiems lietuviams, kurie neturės progos tą dieną į šv. Mišias atvykti, Sodybos atidarymo Mišios skaitysis SUKAKTUVINĖMIS MIŠIOMIS.

SODYBA

Sodyboje vyksta paskutiniai parengiamieji darbai, kad Liepos 9 galėtų priimti svečius. P. J. Jodelis ir P. J. Aleknavičius baigia stogą – p. P. Šimonis tvarko duris, p. J. Petrokas talkina švaros darbams. Labai gražiai papuošė iškilų namą naujai sudėtos grindys "lajotão".

Atrodo, kad svečių susidomėjimas sodybos atidarymu didelis. Jau baigiami pripildyti pirmieji šeši užsakytieji autobusai. Atrodo, kad reiks daugiau. Vykstantieji iš Agua Rasa prašome kreiptis į p. Vijūną, iš Parque das Nações ir apylinkių į p. Kazimierą Skorupską, iš Vila Anastazijos ir Lapos pas p. P. Žarkauską ir Sofiją Polikaitę. Casa Verde pas p. M. Satkūniene. Vila Zelinoje galima gauti pakvietimų Klebonijoje ir pas platintojus, Mokoje pas T.T. Saleziečius.

Vykstantieji savo priemonėmis, jei norės ten pietauti "Churrasco", taip pat prašomi įsigyti pakvietimus iš anksto. Sodyboje bus galima gauti alaus ir vaisvandenių.

Paskutiniame sklypininkų susirinkime buvo patvirtinta vandens įvedimo sąmata. Dabartiniu metu tariamasi su firma dėl artesianinio šulinio.

LAIKAS UŽSIRAŠYTI Į STOVYKLĄ

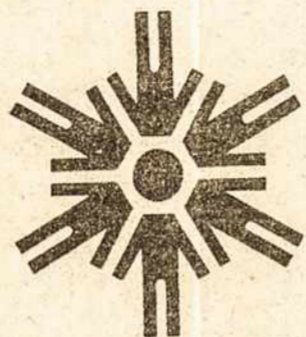
Iš Amerikos į stovyklą atvyksta Linas Kojelis iš Los Angeles ir Rimas Petrauskas iš Kanados. Rimas Petrauskas taip pat rūpinsis Jaunimo Sąjungos reikalais. Mūsų stovykla jau kaip buvo rašyta pirmą kartą vyks savoje stovyklavietėje Atibajoje. Visi norintieji stovyklauti prašome užsirašyti pas Dėdę Juozą – Vila Zelinos Klebonijoje, pas kun. Petrą Mokoje, pas Saldžius ar p. E. Bendoraitienę telefon: 273.2317.

Stovyklos mokestis dienai 30,00 kruzeirų.

PRANEŠIMAS

Kadangi ATIBAJŲ bus iškilmingos sodybos atidarymo mišios, tai JAČANOJ ir BOM RETIRE tą sekmadienį (liepos 9 d.) nebus lietuviškų pamaldų.

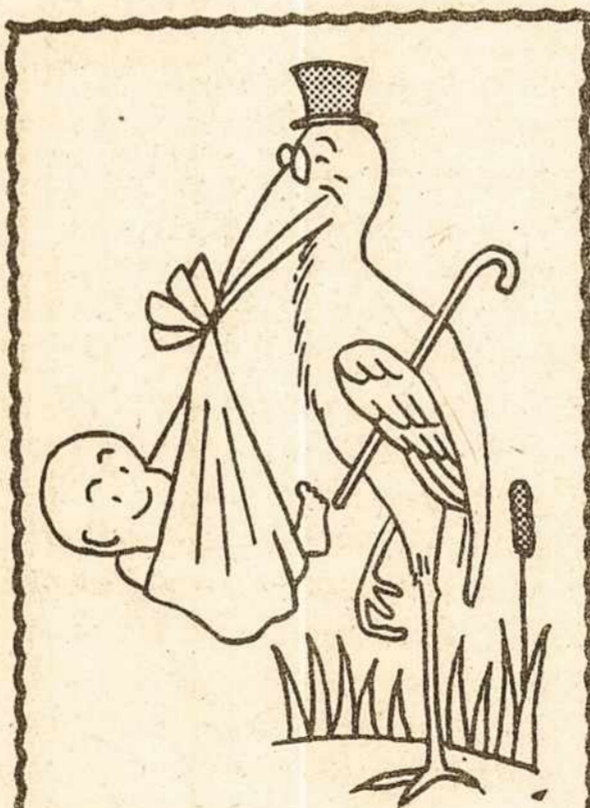
ISVYKO ATSTOVAI

ML-vai išeinant, Brazilijos Lietuvių Bendruomenės atstovai jau bus pasiekę Šiaurės Ameriką ar net patį Torontą, kur VI.26 – VII. 4 bus PASAULIO LIETUVIŲ DIENOS, o joms PLB seims.

BLB-nės atstovai, esant sunkiomis išvykimo sąlygom, sudaro minimumą – yra septyni:

- mons. Pijus Ragažinskas
- p-lé Angela Joteikaitė
- dr. Antanas Gaulia
- kun. Petras Urbaitis
- p. Eugenija Bacevičienė
- stud. Arnaldas Zizas
- t. Antanas Saulaitis

Jiems visiems geriausios sėkmės atstovaujant didžiajai Brazilijos kolonijai.

NAUJA TAUTIETĖ

Birželio 18 d. Sergijui ir Onutei Petraitytei-Liblik gerasis "gandras" atnešė dukrelę, o Alfonsui ir Rozai Petraičiams anūkėlę – LAIMUTĘ IRĖNĘ.

Geriausi sveikinimai atvykusiai LAIMUTEI IRĖNEI, o taip pat ir laimingiems Tėveliams bei Seneliams!

Šio ML numerio
Garbės Leidėja
PETRONĖLĖ VOSYLIENĖ
iš Campinas

Jai gili padėka ir linkėjimai geriausios sėkmės.

ML administracija

LIETUVIŲ DRAUGISKUMO DIENA

Liepos 9 dieną:

LIETUVIŠKOS SODYBOS ATIDARYMAS

7,30 val.: išvykimas

10,00 val.: pašventinimas ir apžiūrėjimas

11,00 val. Šv. Mišios

12,00 val.: pietūs – "churrasco"

Vietą autobuse ir "churrascui" galima užsisakyti

– Zelinoje: klebonijoje (telefon. 63.5975),

– Mokoje: pas saleziečius (telefon.273.0338),

– Agua Rasa: pas p. Vijūną

– Pque das Nações: pas p. K. Skorupskį (telefon.446.4440).

Kitų bairų platintojai bus paskelbti vėliau.

VISI LIETUVIAI LIEPOS 9 DIENĄ VYKSTA Į ATIBAJĄ PRALEISTI DIENĄ KARTU IR PASINAUDOTI SAVOS SODYBOS GAMTA BEI KITAI MALONUMAIS.

PETRINĖS, JONINĖS, ANTANINĖS

Šeštadienį, liepos (julho) I dieną, šv. Kazimiero p-jos salėje.

- 18 val.: įžanginis PARAPIJOS KOMITETO posėdis

- 19 val.: Šv. Mišios už visus Petrus, Jonus ir Antanus.

- Seks CHURRASCO.

Pelnas skiriamas naujiems vargonėliams apmokėti.

Rengia AUŠROS CHORAS.

Visi kviečiami dalyvauti.

LIEPA – SPAUDOS MĖNUO

Skaitykite, platinkite ir remkite lietuvišką spaudą.

SEMANÁRIO NOSSA LITUÂNIA

Caixa Postal 4421
01000 São Paulo, SP.

Diretor responsável
VYTAUTAS BACEVIČIUS

Redige: Equipe Editorial
Administrador: Stanislao Šileika

MŪSŲ
LIETUVA

METINĖ PRENUMERATA: 150 kr. GARBĖS PRENUMERATA: 700 kr.
Paskiro numerio kaina: 3,00 kr. Užuojaus ir sveikinimai nuo 60 kr. pagal didumą. Dėl kitų skelbimų tartis su administracija. Čekius rašyti: "Stanislao Šileika" vardu.

Straipsnius ir korespondenciją redakcija taisy, pertvarko savo nuožiūra. Nenaudoti raštai gražinami tik autoriui prašant. Pavarde pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos ir leidėjų nuomonę. Už skelbimų kalbą ir turinį redakcija neatsako. Laikraštis spausdinamas pirmadienį; vietinės žinios ir pranešimai 9-10 puslapiams redakcijai įteiktini ne vėliau kaip iki sekmadienio vakaro.